

Ш43(ЧУКР)
479

Г. ДУДИНСКИЙ

Наш
Літературний
шарніс

Д В У

24 846412

КОРОТКИЙ ПЛАНДОРТ КНИГИ

Шифр УЧЗІЧЧЕВДАС Інв. № 2484642

Автор Дубинський Г.

Назва Нові штучні птиці
птахів: Список уточнен-
ючих описів видів в зоопарках...

Місце, рік видання Х. К., 1930.

Кількість стор. XI, ГРС.: іл.

-" - окр. листів

-" - Ілюстрацій 35 арк. іл.

-" - карт

-" - схем

Том

частинка

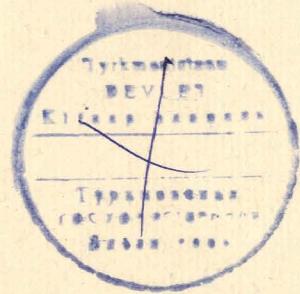
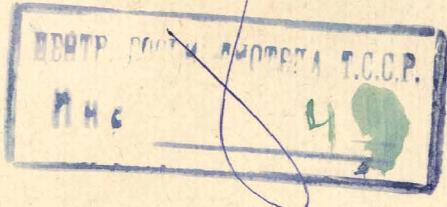
вип.

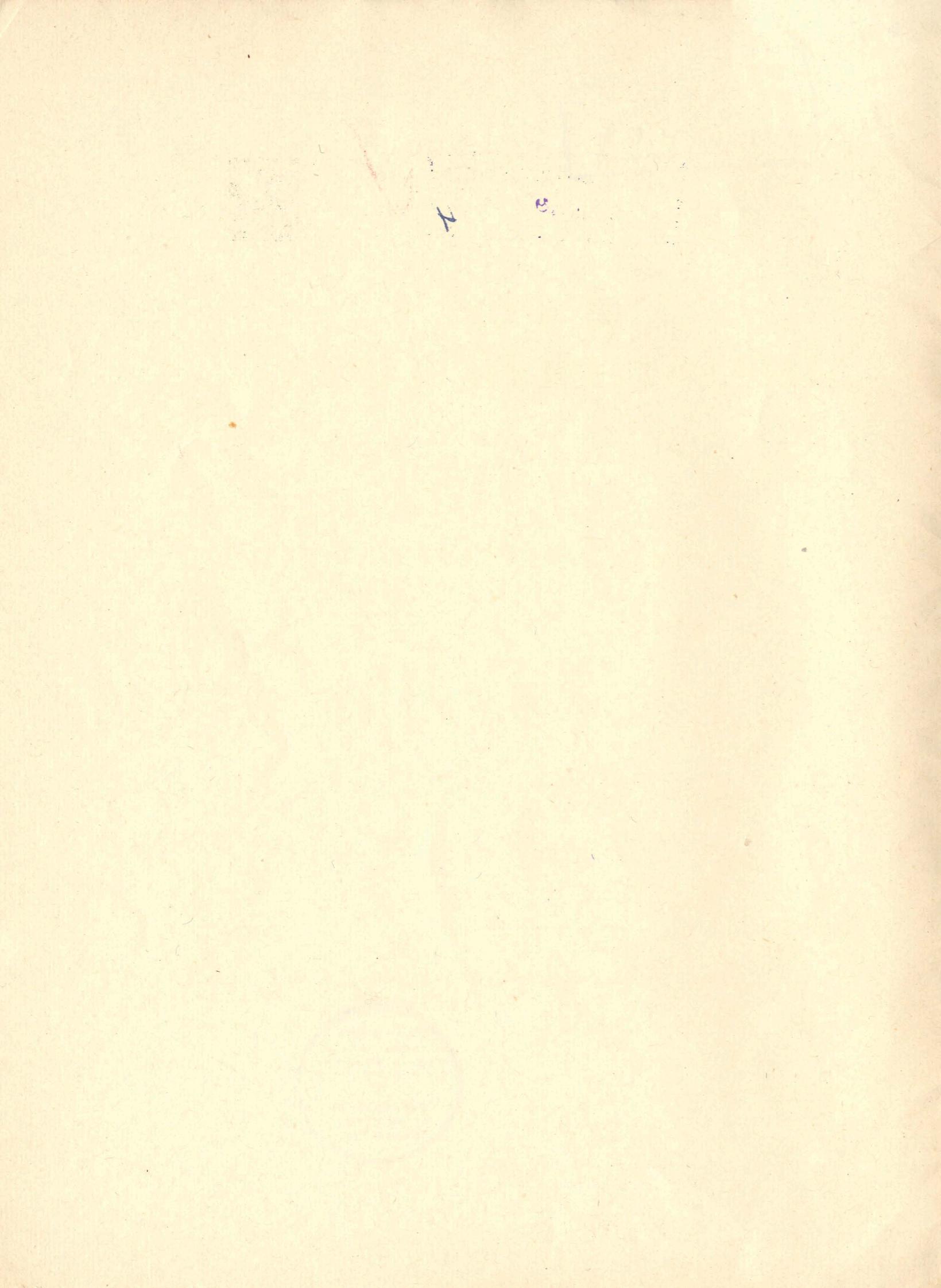
Конволют

Примітки:

4.10.6

Recd! 4/1

Взг 1014

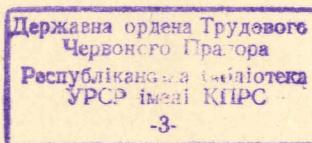
РКШ43(4УКР)
479

НАШ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПАРНАС

СУЧАСНІ УКРАЇНСЬКІ
ПИСЬМЕННИКИ В ШАРЖАХ

Гр. ДУБИНСЬКОГО

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
ХАРКІВ * МCMXXX * КІЇВ
1930

Щ46(2=УК)7-4 я61 Ш43(ЧУКР)(=411.1){6} я61
Щ153(2УК)7-8 Дубинський Г. 446 я61
Щ4156.3(2УК) я61
Щ144(ЧУКР)(=411.1){6} я61

Бібліографічний опис цього видання
вміщено в „Літопису Українського
Друку”, „Народовому репертуарі”
та інших посвідчинах Української
Міністерської Палати.

Обкладинка Г. Дубинського

Київськ. Окрліт № 207.

35 мал.

Зам. № 1168—1000—12 стор. 1930.

ЛІТЕРАТУРА В КРИВОМУ ДЗЕРКАЛІ

Ми завжди говоримо про наші літературні справи дуже серйозно.

Поважно-суворий тон — це стилюве обличчя майже всієї радянської критики та й усіх публіцистичних висловів з приводу творчості наших письменників, з приводу літературної ситуації.

Але декому цей тон не до вподоби... Дехто — за легкість і легковажність розмов про літературу ладен віддати всі серйозні питання й проблеми, що стоять перед нами. І не можемо ми тих, хто тільки те й робить, що на ввесь рот позіхає, слухаючи наші теоретичні, критичні, публіцистичні висловлювання й суперечки, хто натомість чекає і від літератури, і від критики тільки легкотравної розваги, — не можемо ми їх не звати міщенами, обивателями від літератури або, — це вже найобразливіше — «авангардівцями» - поліщуківцями.

А втім ми можемо все ж нарікати, що сміху в нас замало, що натрапляємо ми на нашему літературному полі тільки — і то зрідка — на сарказм полеміста, на холодну усмішку трибуна чи прокурора літературного або ж — це частіше — на регіт блазня!

Та ущіплива прокурорська усмішка завжди занадто холодна, і регіт блазня — завжди недоречний, цинічний, одворотний.

А де ж таки справжній гумор? Де влучна літературна пародія?
Хто в нас спадкоємець Маркіза Попелястого?¹

Цього нема... є Остап Вишня... ще раз Остап Вишня... одне слово, є Остап Вишня з усіма його позитивними й негативними рисами. І як раз тому, що з гумором у нашій літературі зовсім не гаразд, гадаємо, що вчасно прийшов на допомогу нашим письменникам, критикам, діячам літературним із своїм альбомом графік Г. Дубинський. Його дотепні, веселі, а часто й в'їдливі колючі зариси уважного, вдумливого спостерігача, але не вчасника нашої літературної праці, можуть нагадати, що поза нашими діловими або брутально-блюзнірськими шляхами в літературі й навколо літератури є ще якісь шляхи. Можуть бути очі, що ще якось дивляться на літературні твори й на тих людей, що ці твори пишуть. Є очі, які в усьому знайдуть скалочки отого загубленого сміху, які зберуть оті скалочки докуни і складуть широку картину нашого літературного життя — веселу, але не блюзнірську, не брутальну й не образливу.

Така власне і є в основному робота художника Дубинського.

Ми вважаємо, що він з честю виконав своє, нелегке завдання насамперед тому, що додержав такту спостерігача, що, шукуючи сміху, не натрапив на регіт і ані трохи не звульгаризував, не зміщанив, не зробив об'єктом вуличних дотепів серйозні справи літературної творчості й літературної боротьби.

Автор уміщених у цьому альбомі шаржів і карикатур на літературні теми — спостерігач безсторонній. Його позиція, нам здається, є позиція широкого радянського читача — не письменника, не критика й не викладача літератури української, не члена якоїсь із літературних груп. Що цей безсторонній спостерігач не є проте спостерігач безпринциповий, можна побачити з усієї роботи. Для прикладу досить порівняти, як він трактує, напр., І. Кулика, І. Микитенка, з одного боку, і В. Поліщука, з другого. Атрибути праці — для перших; свиня або сухоребра шкапа для другого — цей речовий антураж карикатур досить проречистий.

Доволі гостро і влучно характеризує карикатурист так зване «занепадництво», показуючи є. Плужника, Г. Косяченка, Д. Фальківського (у загальній композиції під плякатом «Літературний Ярмарок»).

¹ Псевдонім для літературних пародій В. Еллана.

Особливо, певно, впадає в око читачеві окремо на ввесь звіст Фальківський (за провідною темою його збірки «На по-жарищі»). Цього Фальківського виконано одмінно від інших робіт — малярським, а не графічним способом. До того ж цьому малюнкові не властивий сміх. А втім він є один з найсильніших і найглибших у збірці — тут способами образотворчого мистецтва показано ту трагедію бездоріжжя, що її, на думку критики, зазнав на певному щаблі свого розвитку поет Дм. Фальківський.

Ці зауваження побічні. Це — приклади до тези. Ми не беремо на себе невдачної ролі коментатора кожного з уміщених творів художника Дубинського. Бож хіба треба, наприклад, читачеві, що читав твори Досвітнього, пояснювати стилістичні особливості карикатури на письменника, елементи стилізації східної графіки тощо? Хіба не зрозуміє читач, чому Косинка босий і з одрізом за поясом, чому Максимові Рильському надано рис типового представника найспокійнішої з людських професій — рибалки? Чому того ж, наприклад, Рильського зроблено цілком реалістичною технікою, а образам Семенка й Шкурупія надано рис малюнку сюрреалістичного тощо? Художник, природно, намагався добирати стилів, співзвучних творчості того чи того автора, відповідно ті стилі пародіюючи. Він намагався брати їх до антуражу своєї теми риси, найприкметніші для творчості кожного даного автора, або такі риси, на яких найбільше спинялася критика.

Читач, знайомий з творчістю цих авторів, такі риси знайде її відчує; а читачеві, необізнаному з творчістю об'єктів сатири Г. Дубинського, всі ці риси, навіть коментовані, мало скажуть.

До того ж не можна увесь задум художника переказати «своїми словами». Це була б нісенітніця та її замах на самостійну мову образотворчого мистецтва.

Всі наші спроби розшифрувати образ, будуть приблизні її тільки послаблюватимуть та знецінюватимуть те, що читач може здобути з перших рук, знаючи творчість письменника та маючи перед очима малюнок Г. Дубинського.

Роботу свою Г. Дубинський не обмежив якими-небудь певними рамками. Цей альбом не претендує на будь-яку повноту, він ні в якому разі не повинен пляном своїм нагадувати підручник із сучасної української літератури, або пародію на такий підручник. В альбомі ми не знайдемо зовсім багатьох видатних представників художньої літератури і критики: нема тут Павла Тичини,

Вол. Коряка, П. Панча, В. Сосюри й багатьох інших. Художник цілком слушно не гнався за універсалізмом у своїй роботі, а подав тільки те, що близько бачив і добре знат.

Нема в альбомі й єдиного принципу трактування теми та єдиного стилю в оформленні шаржів і карикатур. Насамперед в альбомі є шаржі та карикатури, тоб то малюнки, що схоплюють тільки характерні зовнішні риси тої чи тої людини (Мик. Терещенко, Дм. Загул, М. Бажан, А. Головко тощо) та малюнки із складнішою темою, композицією, з цілим антуражем (велика група з прaporом «Літературний Ярмарок» у руках Мик. Хвильового, М. Рильський, Б. Коваленко, В. Атаманюк, В. Поліщук та багато інш.).

Тому карикатури так само трактується не однаково: інколи за матеріал і провідну тему для карикатури береться моменти, зв'язані з громадською роботою того чи того літератора (так, Б. Коваленка змальовано в вигляді лицаря, що воює за пролетарську літературу, С. Щупакові надано рис кабінетного вченого в зв'язку з призначенням його на наукового співробітника Марксо-Ленінської катедри тощо); або мотиви творчості й мистецькі погляди письменника (Ол. Досвітній, М. Рильський, С. Скляренко, М. Зеров тощо); нарешті, просто використовується назви творів (Б. Антоненко-Давидовича «Смерть», О. Слісаренко «Чорний Янгол», В. Підмогильного «Місто» та інші).

Є, нарешті, і група середня між шаржем і карикатурою. Так, даючи шаржі на Миколу Вороного, на проф. Б. Якубського, художник насамперед використав прикметні індивідуальні риси цих людей — для Мик. Вороного ідеалістичний характер його творчості, а для проф. Якубського, безперечно, надзвичайну м'якість, толерантність його критичних виступів. Так само художник зважував не лише характер діяльності групи, до якої належить певний діяч літератури, а й індивідуалізував кожного з погляду особливостей його маніри виступати на літературному й громадському полі. Адже Б. Коваленко та Б. Якубський є члени одної літературної організації — ВУСПП, обидва виступали в київській «Літературній газеті», а художник уявив на увагу не лише принципові засади, а й маніру виступати кожного з них. Шаржуючи зовнішні риси Я. Савченка, Г. Дубинський акцентував так само й катерічність та рішучість його маніри виступати з критичними оцінками.

Інколи художник використовує для своєї теми її випадковий, нехарактерний антураж, досягаючи враження комізму тільки контрастом, тільки тим, що ставить якусь відому постать у зовсім невластиве їй оточення. Це найбільше виявилося у великій карикатурі з прaporом «Ярмарок», де перед нами проходять аж 16 письменників (Ів. Кулік, І. Микитенко, В. Підмогильний, О. Влизько, Б. Антоненко-Давидович, В. Поліщук, Г. Косинка, М. Хвильовий, С. Пилипенко, Ол. Слісаренко, Є. Плужник, Дм. Фальківський, Гр. Косяченко, Г. Досвітній, М. Терещенко).

На сьогодні ця карикатура вже не може відповісти темі «Літературний Ярмарок», а втім вона не втратила значення, подаючи різноманітний матеріал, зв'язаний з різними, подекуди вже перейденими, а все ж цікавими її сьогодні моментами в розвитку сучасної української літератури та почести просто шаржі на окремих діячів літературних. Головний принцип цієї карикатури — контрастність ситуацій, але поруч з ними вжито й інших принципів (розвинено тему занепадництва тощо).

Г. Дубинський, подекуди ущіпливо й гостро трактуючи різні літературні теми, в основному робить свої оцінки літературної ситуації в контакті з більшістю марксистської критики і з великим тактом додержує властивої цій критиці вдумливості щодо літературних процесів. Він не зводить серйозних питань до дрібних «хатніх» шпильчиків і вайлуватих дотепів, що деяким літераторам правлять за сурогат критичних оцінок. Це, звісно, в межах тематичних карикатур, бож у шаржах ніяких складніших питань поставити не можна.

На нашу думку, такту не додержано тільки в карикатурі на Вал. Поліщука — вершника, що на свіні хоче в'їхати до пролетарської української літератури. Але Поліщук і хуліганський «поліщукізм» взагалі є явища, які навряд чи їх міг би карикатурист трактувати інакше, особливо після появи на книжковому ринку такої гидоти літературної як «Авангард 3» — книжка, що її невідмінно від Дубинського оцінила вся радянська суспільність.

Такі в основному теми альбому Г. Дубинського і способи їх трактувати.

На велику увагу заслуговує фахова оцінка роботи художника-автора альбому. Ми цього завдання собі не ставили, гадаючи, що це справа спеціальної мистецької критики, але

вона, певно, виконає це в нашій журналній пресі після виходу альбому. Стилістична аналіза карикатур і шаржів буде, очевидно, досить складна, бо Г. Дубинський працював над ними в різних стилях. Бачимо тут французьку маніру другої половини XIX століття, впливи сучасної німецької графіки, різні способи умовного малюнку, зокрема пародійований сюрреалістичний стиль і, нарешті, більшість тем трактовано в звичайному реалістичному стилі. Стався такий еклектизм у художника через різноманітність літературних напрямків і стилів, що довелося йому відбивати. Це, звісно, не означає, що художник не міг досягти більшої одності в своїй роботі й надати альбомові певного стилевого обличчя. Це, гадаємо ми, може ставити на карб художникові фахова критика, але це важко було б робити тільки в межах матеріялу, поданого в альбомі, а слід було б це питання розв'язувати в зв'язку з усією роботою Г. Дубинського як графіка.

Альбом Г. Дубинського має самостійну високу мистецьку вартість, а з літературного погляду він має завдання дати розвагу на літературні теми. Але ця розвага не вульгарна, витримана на певному ідеологічному й мистецькому рівні. До того ж цей альбом вносить свіжу нотку сміху в ділові будні нашого літературного будівництва.

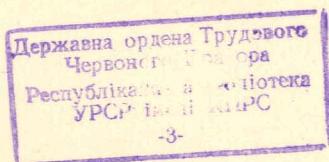
Ф. Якубовський

2484642

1. Мик. Терещенко
2. Остап Вишня
3. Ів. Ле
4. Вал. Підмогильний.
5. Ів. Кулик
6. Ол. Слюсаренко
7. А. Головко
8. Вол. Ярошенко
9. Юр. Яновський
10. Сем. Скляренко
11. Евг. Плужник
12. Ол. Досвітній
13. Мик. Бажан
14. Дм. Фальківський
15. Гр. Косинка
16. Бор. Антоненко-Давидович
17. «Літературний Ярмарок»
18. Дм. Тась
19. Ол. Копиленко
20. Дм. Загул
21. Вас. Атаманюк
22. «Нова Генерація»

XI

23. Ол. Влизько
 24. Мих. Семенко
 25. Гео Шкурупій
 26. А. Панів
 27. Мик. Зеров
 28. Макс. Рильський
 29. Вал. Поліщук
 30. Мик. Вороний
 31. Бор. Коваленко
 32. С. Щупак
 33. Фел. Якубовський
 34. Як. Савченко
 35. Бор. Якубський
-
-

III.

Державна ордені Трудового
Червоного Прапора
Республіканська «Інженерна»
УРСР Бюджетна

M. Терещенко

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені Кіндратовича

-3-

ЦЕНТР. РОССИЙСКАЯ БИБЛИОТЕКА Т.С.С.Р.

М.Н. ...

2484642

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені КПРС

ВІДДІЛ РЕСОУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА АРХІВУ

ЧИСЛО: 112

Державна ордені Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені КПСС

ВЕНТР. ГОССИЛДІОТЕКА Т.С.СР.
МН

2484642

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені КПРС
-3-

I. Кулик

ЦЕНТР. РОССИЕВІЛЛОГІРКА Т.С.С.Р.
М.Н.Р.

2484642

Державна сордена Трудового
Червоного Пра сра
Республіканська бібліотека
УРСР імені Кіїв
-3-

О. Слісаренко

ЦЕНТР. ДОСВІДЛІДОВА Т.О.С.Р.

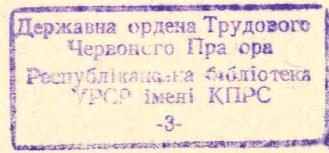
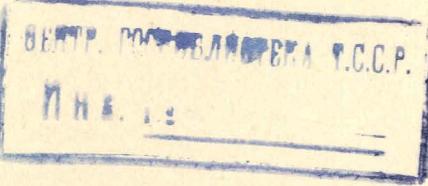
М.Н.І.

24849642

Державна ордені Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРГР імені Кільс

2484642

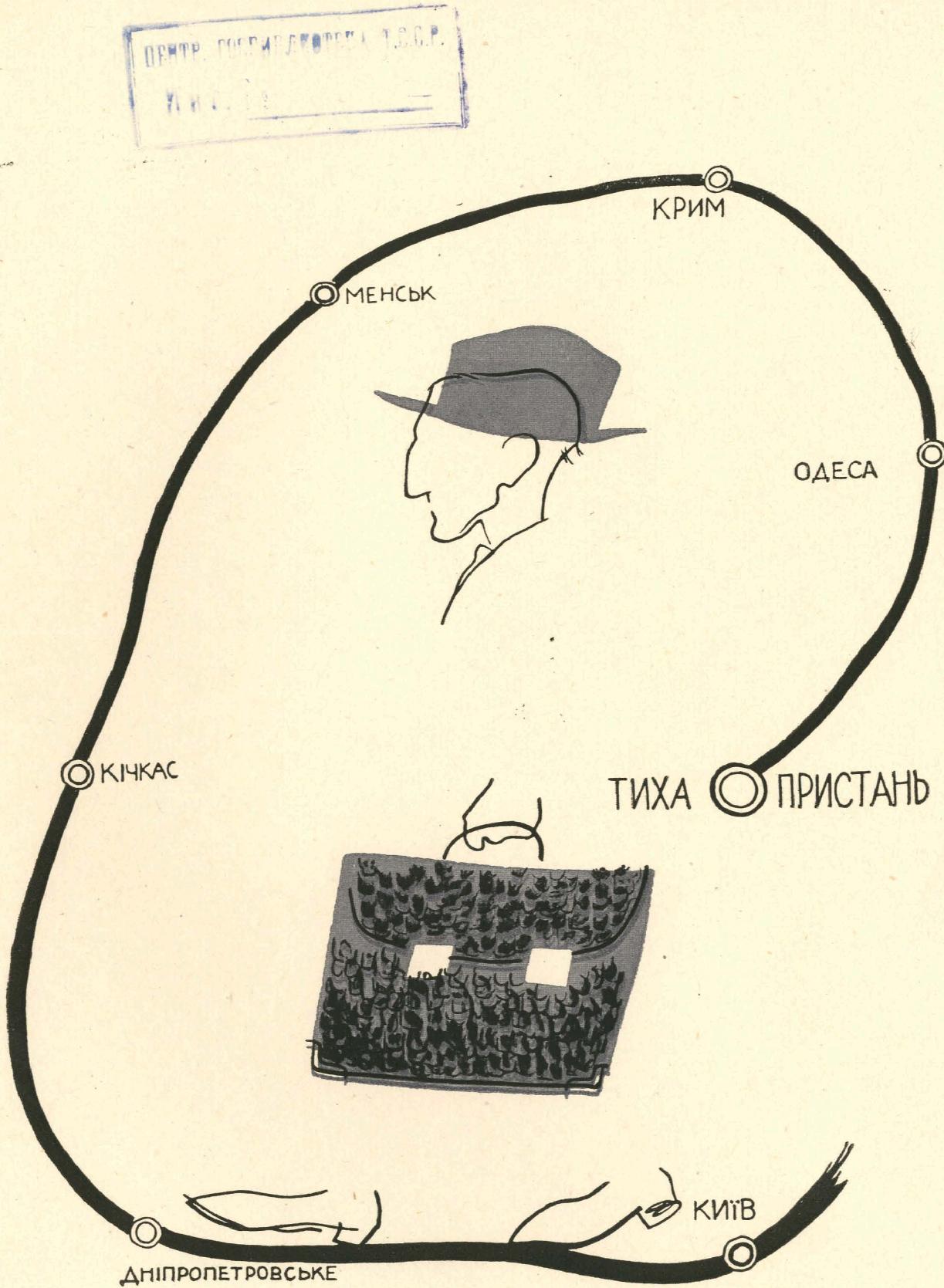

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
ВРСР імені К.М.С

3-

Юр. Яновський

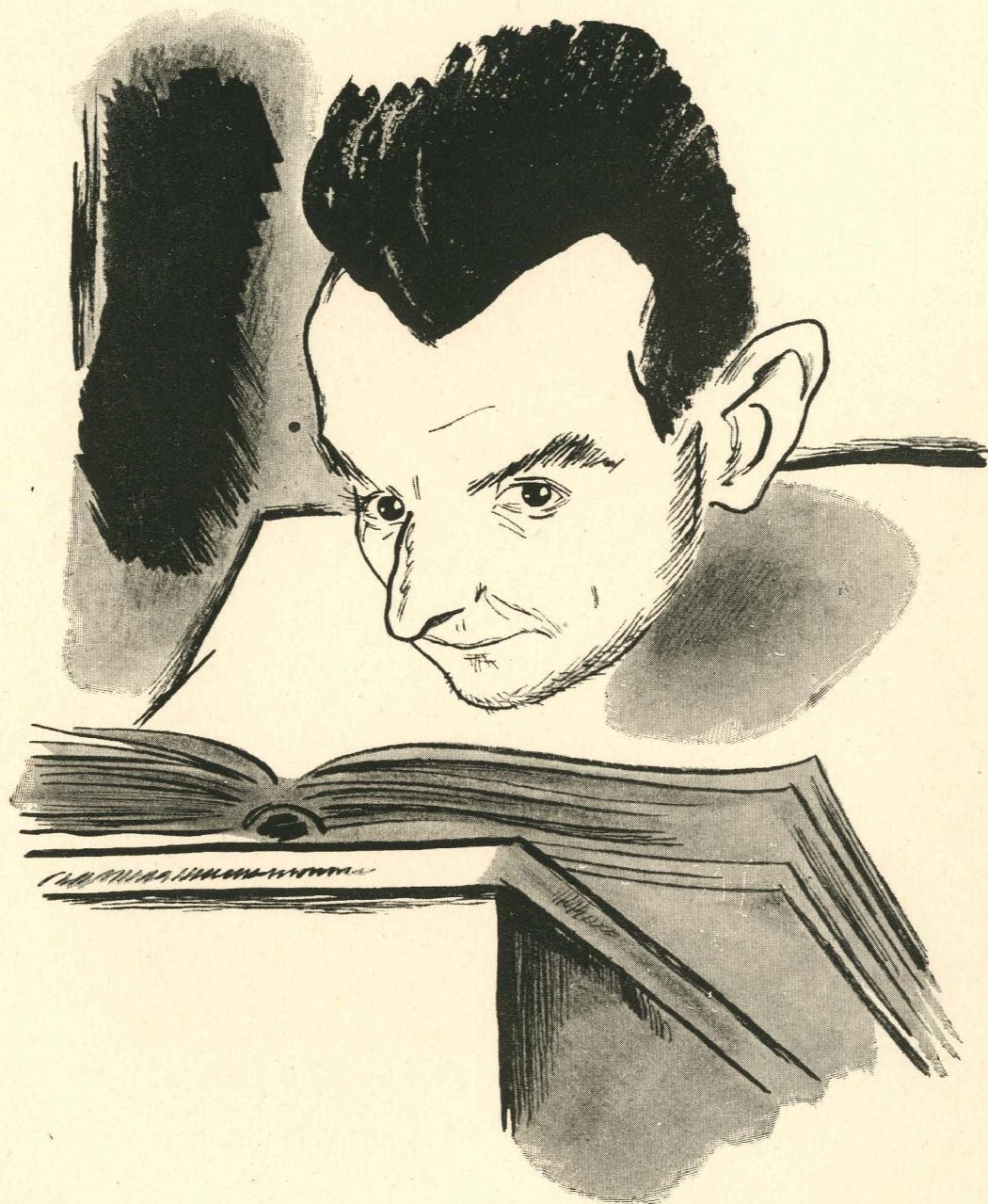

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська Центральна бібліотека
УРСР імені Кірса

-3-

ЦЕНТР. ГІЛЬДІЯБІБІКА Т.С.С.Р.

М.Н. №

2484642

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська наукова бібліотека
УРСР імені КПРС

-3-

Ев. Плюсник

ЦЕНТР РЕДАКТОРСКА Т.С.С.Р.

МНС

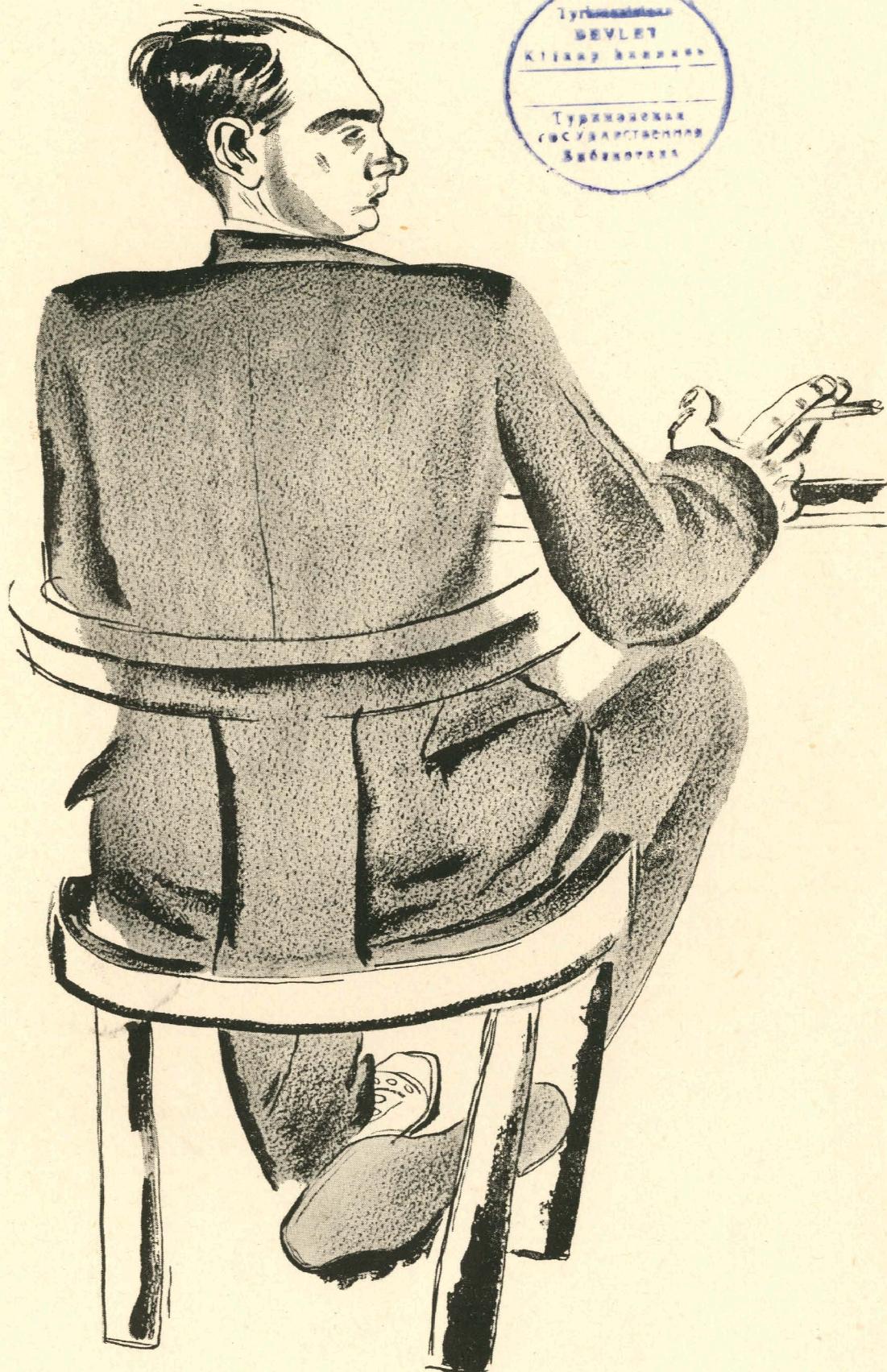

2484642

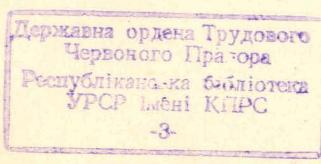
Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені КПРС

-3-

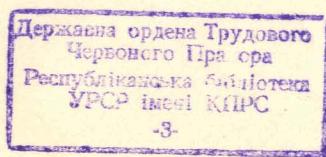
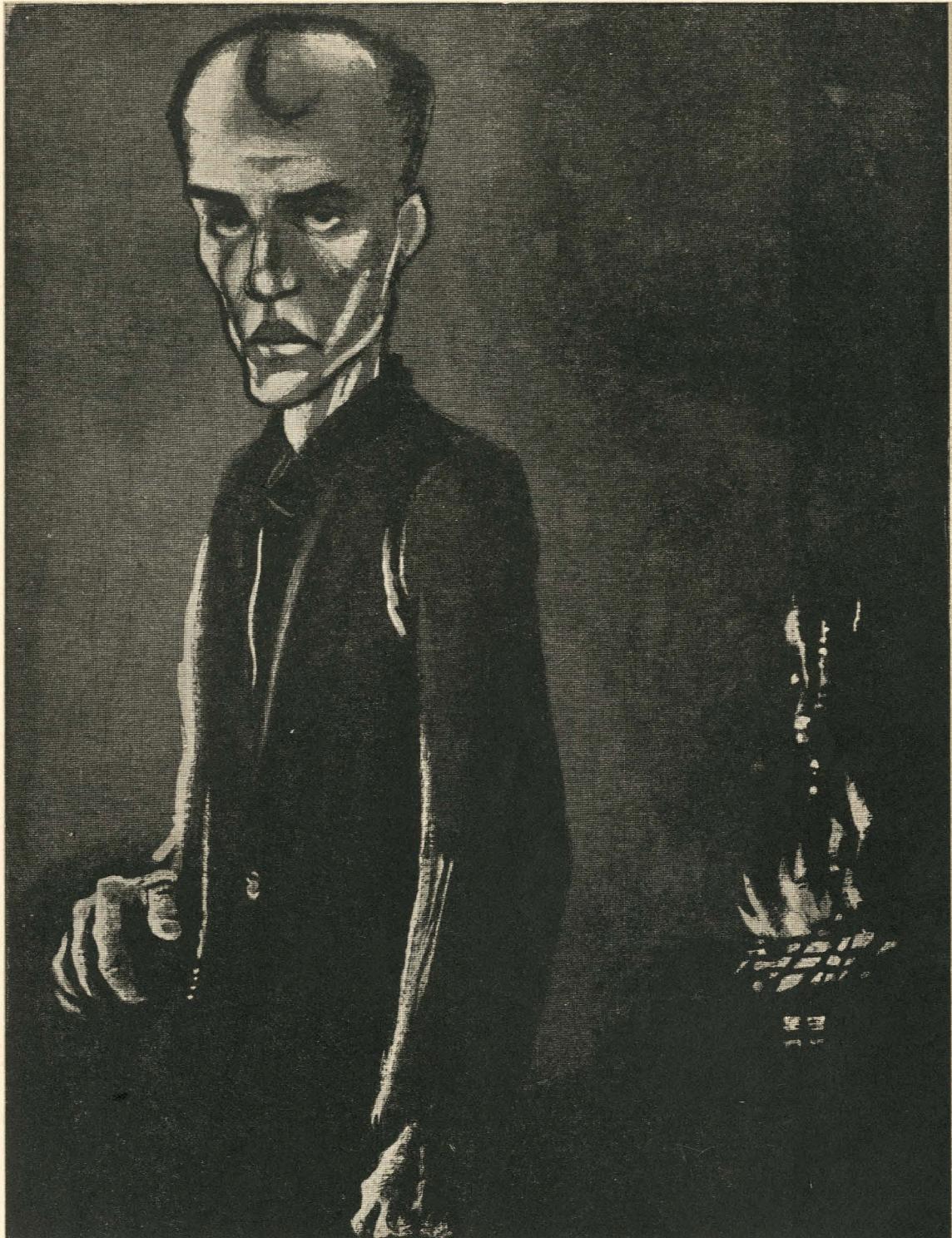
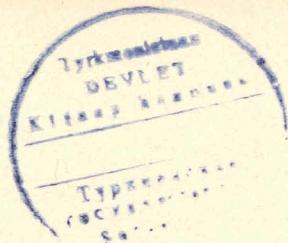
O. Досвітній

241 846442

Мик. Базсан

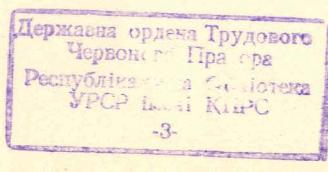
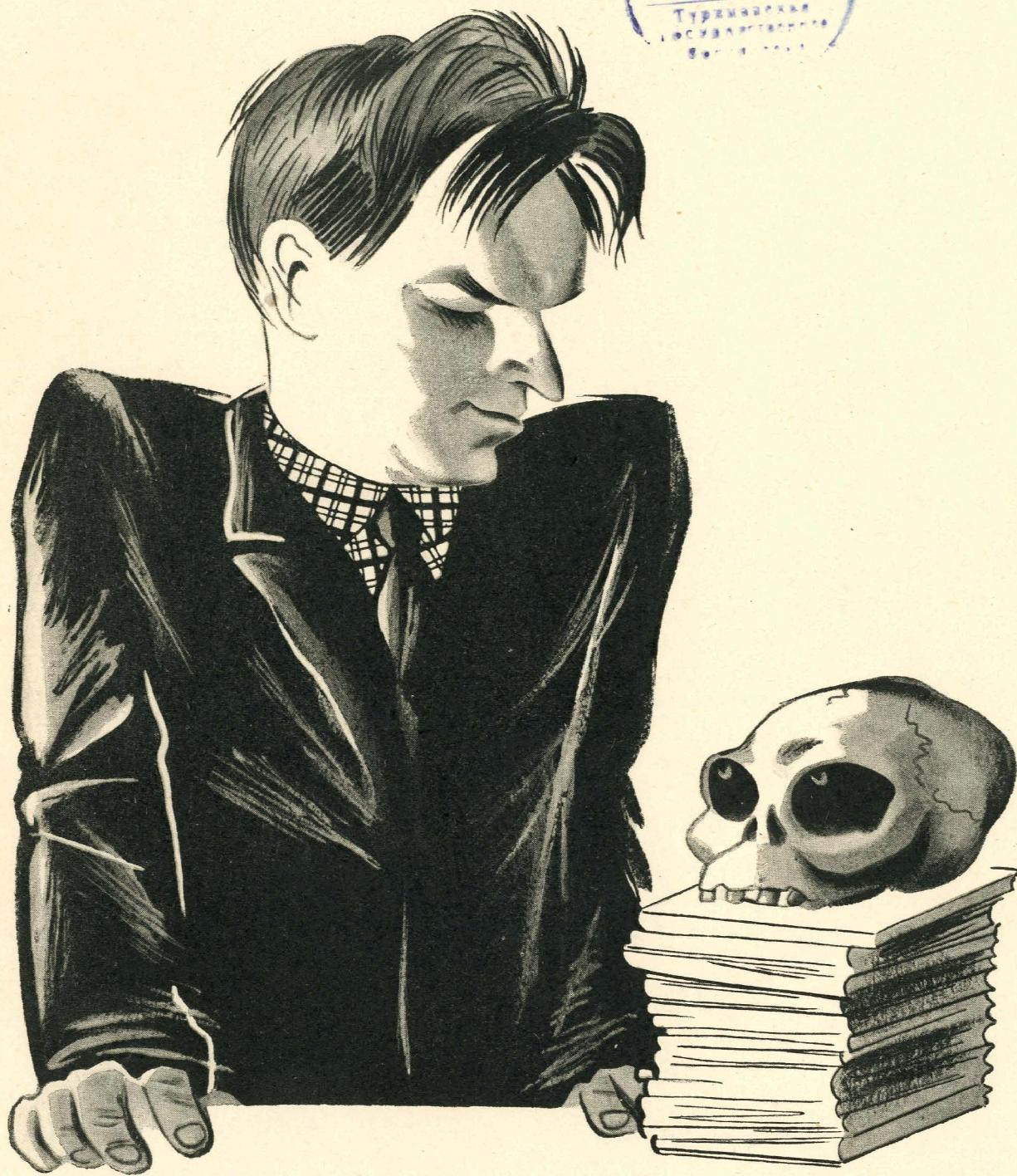
Д. Фальківський

241846492

Державна ордені Трудового
Червоного Гра ора
Республіканська бібліотека
УРСР імені Кірс
-3-

Гр. Косинка

-3-

Б. Антоненко-Давидович

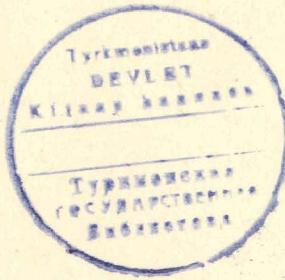
2484642

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені КПРС

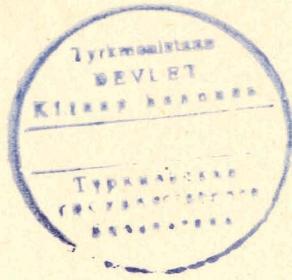

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіка-Філія бібліотеки
УРСР імені КПРС

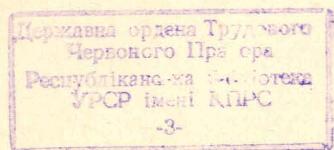

2484642

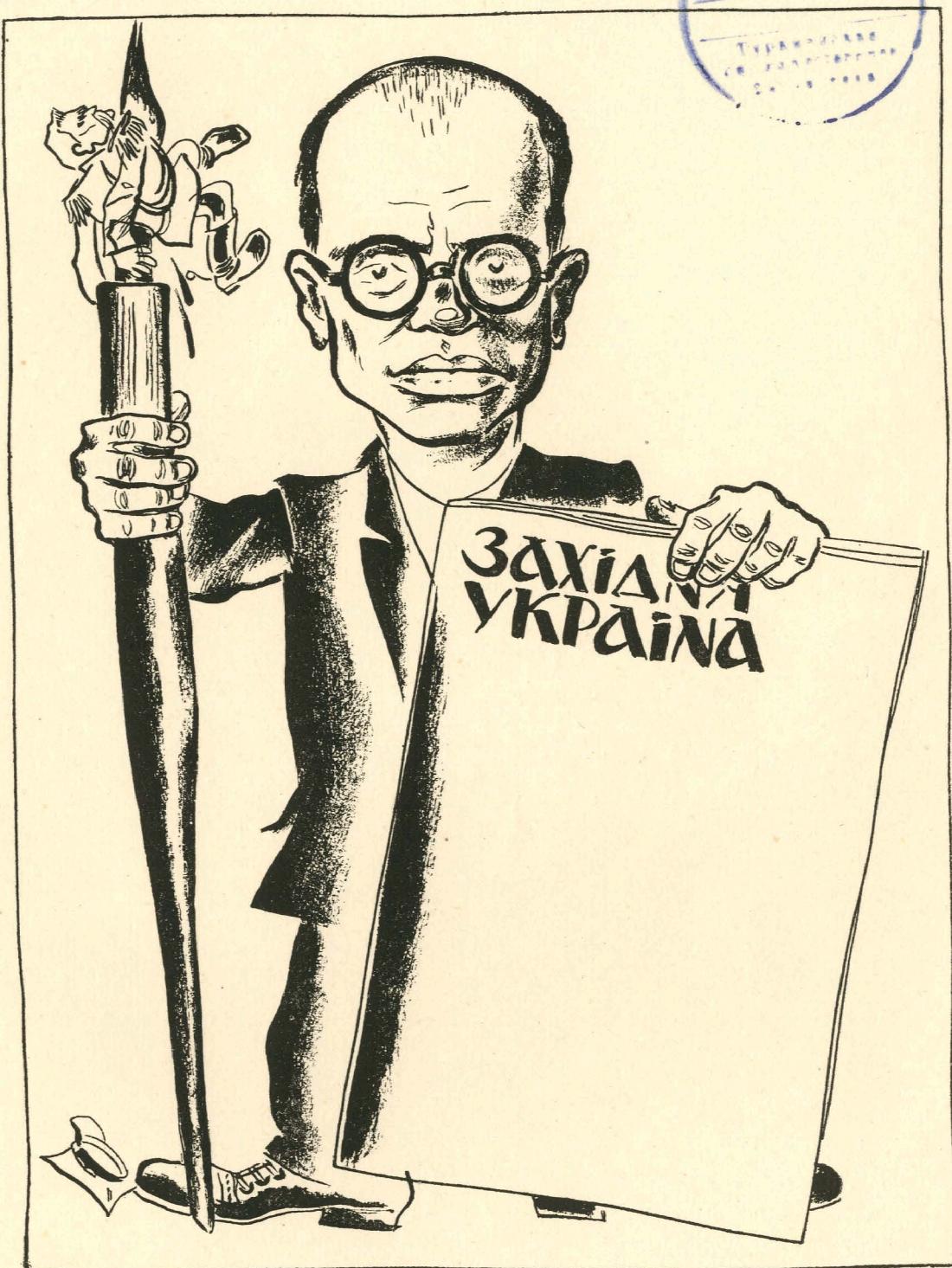
Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР ім. Д. Кіркі

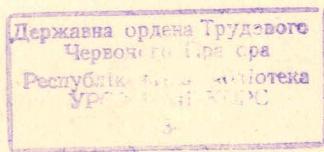
2184612

Д. Затул

24/84/642

B. Атаманюк

Державна філіяльна Труд-вого
Червоного Герба
Республіки Україна заснована в 1923 році
УРСР висій КМУС
-3-

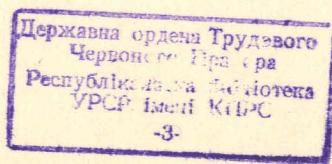

Державна орденіца Трудового
Червоного Герба ора
Республіканська відтека
УРСР м. мі. Київ

ХАЙЛЬ
МЕНКО СЕ МИ

Семенко

Гео Шкурупій

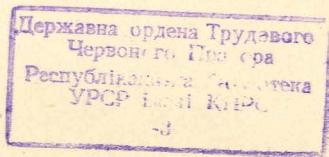

2484642

Державна библиотека Трудового
Червоного Гра сра
Республіканська бібліотека
УРСР імені К.І.С.

2484/64/2

Мик. Зеров

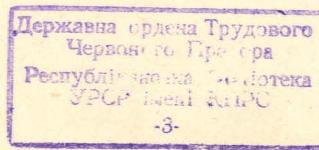

2484642

Державна премія Трудового
Червоного прапора
Республіканської бібліотеки
УРСР імені Кірова

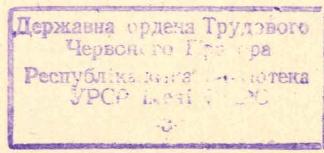

СУЧАСНА
УКРАЇНСЬКА ПРОЛІТ
ЛІТЕРАТУРА

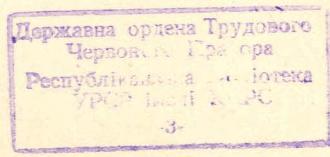
24841642

Мик. Вороний

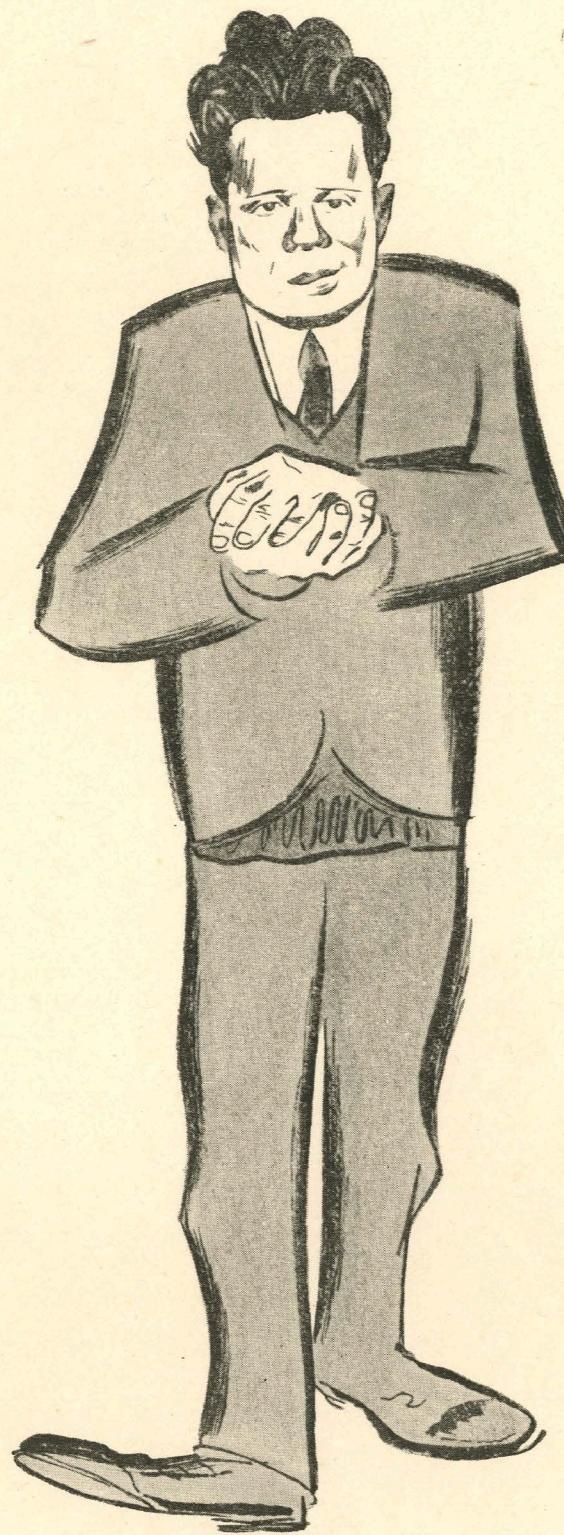
2484642

Б. Коваленко

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська Бібліотека
УРСР імені КПРС

22184164.2

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР ім. КПРС

-3-

Ф Якубовський

2484692

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська бібліотека
УРСР імені КПРС
-3-

Я. Савченко

2484642

Державна ордена Трудового
Червоного Прапора
Республіканська Бібліотека
УРСР імені КПРС
-3-

Б. Якубський

Ахтырский Союзный завод

«ПРОМСВЯЗЬ»

П А С П О Р Т

Ящик почтовый наружный ЯПН-1

I. НАЗНАЧЕНИЕ

Ящик почтовый наружный ЯПН-1 предназначен для временного хранения доставленной корреспонденции.

II. ТЕХНИЧЕСКИЕ ДАННЫЕ

Габариты: высота — 407 мм

ширина — 280 мм

толщина — 92 мм

масса — 2,5 кг

III. КОНСТРУКЦИЯ

Ящик состоит из профилированного гнутого, сварного корпуса, в нижней части которого для выемки корреспонденции имеется дверка, которая при необходимости, может запираться висячим замком.

В верхней части ящика шарнирно закреплен козырек, служащий для прикрытия щели от дождя или снега.

Вторая щель для опускания корреспонденции имеется на задней стенке ящика.

IV. ИНСТРУКЦИЯ ПО УСТАНОВКЕ И ЭКСПЛУАТАЦИИ

Ящик подвешивается при помощи 4-х шурупов через отверстия находящиеся в задней стенке.

Он может устанавливаться внутри помещения или под открытой атмосферой внутри двора или за двором.

При установке ящика внутри помещения или двора необходимо предварительно в двери или заборе подготовить соответственно щель для опускания корреспонденции через щель в задней стенке ящика.

При установке ящика за двором вбрасывание корреспонденции осуществляется через верхнюю щель ящика прикрытую козырьком на шарницах.

Комплектность поставки на 1 ящик.

— Шуруп 4x25 ГОСТ 1144-60—4 шт.

Завод-изготовитель в течение 12-месяцев со дня установки, но не более чем через 18 месяцев безвозмездно заменяет или ремонтирует почтовые ящики, если в течении указанного срока обнаружены неисправности по вине завода-изготовителя.

СВИДЕТЕЛЬСТВО О ПРИЕМКЕ

Ящик ЯПН-1 соответствует техническим условиям ТУ45 6е01-70.

ОТК завода:

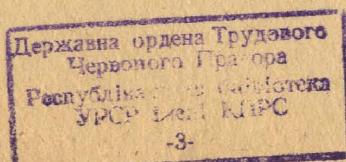
Упаковщик:

Дата выпуска:

30.4
26-12-73

Ахтырская типография, заказ № 2794, тираж 35.000.

М88

1001

Вдз 1014

Дз